

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Regelgeving wegwerpbekers en -bakjes

Evenementen en dagattracties

Voor evenementen en dagattracties gelden nieuwe regels voor het gebruik van wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten. Afhankelijk van het type evenement (een open of een gesloten evenement) gelden andere regels. Voor dagattracties, waaronder musea, attractieparken en dierentuinen, gelden de regels voor consumptie op locatie. In deze factsheet informeren we u over de regelgeving en wat die voor u en uw bezoekers betekent.

Open evenementen

Bij open evenementen betalen bezoekers sinds 1 juli 2023 voor een wegwerpbeker en -bakje als deze plastic bevat én moeten zij gebruik kunnen maken van een herbruikbaar alternatief met een retoursysteem, of van een zelf meegebrachte beker of bakje (*bring your own*).

Gesloten evenementen en dagattracties

Bij gesloten evenementen en dagattracties is het gebruik van plastic wegwerpbekers en -bakjes sinds 1 januari 2024 niet meer toegestaan. Een circulair systeem, waarbij bekens en bakjes retour komen voor hergebruik óf voor hoogwaardige recycling, is dan verplicht.

Welke bekens en bakjes vallen onder de regels?

Wel:

- Bekens en bakjes voor eenmalig gebruik, die plastic bevatten:
 - Bioplastic
 - Toegevoegde polymeren om water- of vetafstotend te maken
 - Producten met een plasticvrij logo. Dit logo sluit het product niet uit van de regelgeving

Voor bakjes geldt aanvullend:

- Het voedsel hoeft niet verder bereid te worden, zoals koken, ontdooien of verwarmen.
- Bakjes met voorverpakt eten: alleen eenpersoonsporties.
- Bakjes die ter plekke worden gevuld: geen volumegrens.

Niet:

- Herbruikbare bekens en bakjes, ook als ze uit plastic bestaan.
- Flexibele voedselverpakkingen, zoals zakjes, folies en wikkels. *Let op: deels vormvast en deels flexibel valt wel onder de regelgeving.*
- Plasticvrije materialen, zoals hout of papier waar geen plastic aan is toegevoegd. *Let op: aluminium heeft een hoge milieubelasting en wordt daarom sterk afgeraden.*

Hergebruik is de nieuwe norm

Elke dag gooien we in Nederland 19 miljoen wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten weg. Na eenmalig gebruik. Een deel daarvan komt als zwerfafval in het milieu terecht. Daarom dringen we eenmalig gebruik van dit soort bekens en bakjes terug en is hergebruik de nieuwe norm. Met deze nieuwe norm willen we het gebruik van wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten in Nederland met 40% verminderen in 2026 t.o.v. 2022.

Hoe zit het met 'plasticvrije' keurmerken van mijn leveranciers?

Veel bekens en bakjes die eruitzien alsof ze van karton zijn, bevatten kunststof om ze water- en vetafstotend te maken. Zelfs bekens en bakjes met een 'plasticvrij' keurmerk kunnen plastic bevatten. Een keurmerk biedt dus geen garantie voor uitsluiting van de regelgeving. In Nederland betekent plasticvrij dat het product geen (toegevoegde) polymeren bevat. In het buitenland worden soms andere normen gehanteerd, waardoor het plasticvrij keurmerk uit bijvoorbeeld Duitsland niet geldig is in Nederland. Laat u goed informeren door uw leverancier en lees de [factsheet Milieuclaims](#) van het KIDV (voorbeeld 10: plasticvrij).

Hoe zit het met producten van bioplastic?

Ook bekens en bakjes gemaakt van bioplastic vallen onder de regelgeving. Bioplastic is biologisch afbreekbaar plastic of plastic van hernieuwbare grondstoffen (*biobased*). Dit soort plastics zijn doorgaans ook schadelijk voor het milieu als ze in het zwerfafval terechtkomen. Daarom vallen bekens en bakjes gemaakt van bioplastic ook onder de regelgeving.

Verskil open en gesloten evenementen

Voor een open evenement gelden andere regels dan voor een gesloten evenement. Maar wat is het verschil? Kenmerken van een gesloten evenement zijn een fysieke omheining en/of een gecontroleerde toegang. Denk aan een muziekfestival of concert op een besloten locatie (binnen of buiten) of aan een sportevenement in een stadion. Is het evenement vrij toegankelijk en is er geen sprake van een fysieke omheining, dan spreken we van een open evenement. Denk hierbij aan een braderie of een open stadsevenement. Sommige evenementen kunnen voor een deel open en voor een deel gesloten zijn. Dan is sprake van een hybride evenement. Denk hierbij aan een loopevenement, zoals een marathon. Zo is er voor deelnemers van een marathon een toegangscontrole, daarom spreken we hier van een gesloten evenement. Toeschouwers langs het parcours gaan niet door deze toegangscontrole. Daarom spreken we daar van een open evenement. Andere zogenaamde hybride evenementen zijn bijvoorbeeld carnaval en Koningsdag. Deze evenementen vinden deels in gesloten omgevingen plaats (bijvoorbeeld een kroeg) en deels in open omgevingen (bijvoorbeeld op straat).

Gesloten evenementen en dagattracties

Wanneer zijn deze regels ingegaan?

1 januari 2024

Welke regels gelden voor mij?

Voor gesloten evenementen en dagattracties geldt: sinds 1 januari 2024 zijn wegwerpbekens en -bakjes die plastic bevatten niet meer toegestaan. Een circulair systeem, waarbij bekens en bakjes retour komen voor hergebruik is dan verplicht. Als uitzondering op deze regel geldt dat u plastic wegwerpbekens en -bakjes wel mag gebruiken wanneer u deze inzamelt voor hoogwaardige recycling. Verderop in deze factsheet leest u meer over deze uitzondering.

Is er een overgangstermijn voor het opmaken van voorraad?

Voorraden van wegwerpbekens en -bakjes die niet geschikt zijn voor hoogwaardige recycling kunt u niet meer gebruiken. Als u ook open evenementen organiseert, kunt u deze voorraad blijven gebruiken voor deze evenementen. Wel moet u hiervoor een extra bedrag in rekening brengen (zie de regels die hiervoor gelden sinds 1 juli 2023).

Open evenementen

Wanneer zijn deze regels ingegaan?

1 juli 2023

Welke regels gelden voor mij?

Vanaf 1 juli 2023 mag u uw bezoekers geen gratis wegwerpbekens en -bakjes die plastic bevatten meer meegeven. Hiervoor moet u een apart bedrag in rekening brengen. Ook moet u bezoekers een herbruikbaar alternatief aanbieden. Denk hierbij aan bakjes of bekens die bezoekers later weer terug kunnen brengen of de mogelijkheid om zelf een beker of bakje mee te nemen (*bring your own*).

Richtbedragen voor prijzen en verwerking in de kassa

De regelgeving noemt alleen richtlijnen voor het beprijzen van wegwerpbekens en -bakjes die plastic bevatten, daar mag van worden afgeweken:

- € 0,25 voor een beker;
- € 0,50 voor een maaltijd, die kan bestaan uit meerdere bakjes;
- € 0,05 voor bakjes met een eenpersoonsportie groente, fruit, yoghurt, beleg of saus.

De toeslag voor een beker en bakje dat plastic bevat, moet apart op de rekening worden vermeld. Voor de eenduidigheid adviseren we om het op de kassa aan te slaan als "plastic product" of meer specifiek als "plastic beker" en "plastic bakje".

Opbrengst wegwerpverpakkingen

Het geld dat u (als exploitant van de voedseluitgiftelocatie) ontvangt met de verkoop van de wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten mag u zelf houden. Wat er overblijft, kunt u bij uw omzet optellen en bijvoorbeeld inzetten voor de aanschaf van de verplichte herbruikbare alternatieven of een energiezuinige wasfaciliteit. Over de verkoop van wegwerpbekers en -bakjes die plastic bevatten moet btw worden betaald. Hiervoor geldt hetzelfde btw-tarief als voor het product in de verpakking.

Voedselveiligheid bij *bring your own*

U bent verantwoordelijk voor de voedselveiligheid van het product dat u verkoopt aan uw bezoekers. Bij *bring your own* is de bezoeker verantwoordelijk voor het meebrengen van een (optisch) schone en onbeschadigde beker of bakje. Wanneer dit niet het geval is, mag u de beker of het bakje van uw bezoeker weigeren.

Algemeen

Kan ik de bezoekers borg vragen voor de herbruikbare bekens en bakjes?

Ja. Om ervoor te zorgen dat u de herbruikbare of hoogwaardig recyclebare bekens en bakjes weer terugkrijgt, is een goed werkend retoursysteem belangrijk. U kunt er bijvoorbeeld voor kiezen om borg te vragen of gebruik te maken van een retournunt. Bekijk voor meer informatie en inspiratie de website van [Plastic Promise](#).

Uitzondering op het verbod voor wegwerp: hoogwaardige recycling

Hergebruik is de nieuwe norm voor locaties en evenementen die vallen onder consumptie op locatie. Er geldt echter ook de optie om een inzamelsysteem in te richten voor hoogwaardige recycling van de bekens en -bakjes. Hoogwaardige recycling betekent dat u de bekens en bakjes inzamelt en dat het na recycling opnieuw gebruikt wordt als verpakkingsmateriaal voor eten of drinken (voedselcontactmaterialen). Het minimale percentage ingezamelde bekens en bakjes dat hoogwaardig gerecycled moet worden loopt jaarlijks op en begint in 2024 bij 75% tot 90% in 2027 en verder. Vanwege de voedselveiligheid zijn er in de Europese regelgeving strenge eisen aan verbonden. Zo is het op dit moment alleen mogelijk om bekens of bakjes gemaakt van polyethyleente-reftalaat (PET) hoogwaardig te recyclen. Dit materiaal is niet voor alle toepassingen geschikt. Wie gebruik wil maken van de uitzondering op het verbod op wegwerp moet dit vooraf melden bij de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT). Het is daarbij belangrijk om goede afspraken te maken met een afvalinzamelaar die dit gescheiden kan transporteren en met een afvalverwerker die het materiaal hoogwaardig kan recyclen en die aan de administratieve verplichting kan voldoen die u heeft voor deze uitzondering.

Hoe duurzaam is hergebruik?

Over het algemeen geldt dat hergebruik beter is voor het milieu, afhankelijk van het materiaal, het volume, de manier van schoonmaken en de efficiëntie van de retourlogistiek. Wel moet een herbruikbare beker of bakje vaak worden gebruikt. Een beker is bijvoorbeeld milieuvriendelijker als deze tussen de 6 en 60 maal gebruikt wordt¹. Het verschil zit hem onder meer in het materiaal waarvan de herbruikbare beker is gemaakt en de manier waarop de herbruikbare beker wordt schoongemaakt.

Hoe wordt de regelgeving gehandhaafd?

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) ziet erop toe dat bedrijven, organisaties en supermarkten zich aan de regels houden. Door signalen te verzamelen, informatie te geven en te waarschuwen waar nodig. Op basis van de verzamelde informatie treedt de ILT handhavend op, bijvoorbeeld door een last onder dwangsom op te leggen.

Vanwege drie aangenomen moties in de Tweede Kamer heeft staatssecretaris Heijnen de ILT tijdelijk opgedragen om niet te handhaven op een deel van de regelgeving. De ILT zal bij consumptie onderweg tijdelijk niet handhaven op de verplichte meerprijs voor wegwerpbekens en -bakjes die plastic bevatten. Het aanbieden van een herbruikbaar alternatief of accepteren dat mensen hun eigen bekens of bakjes meenemen (*bring your own*), blijft wel verplicht. De ILT kan hierop handhaven. Daarnaast zal de ILT tijdelijk niet handhaven bij consumptie ter plaatse op bekens en bakjes die bestaan uit maximaal 5% plastic, worden ingezameld volgens de daarvoor vastgelegde percentages en voor 100% kunnen worden gerecycled. *Let op:* wilt u als ondernemer gebruik blijven maken van dit soort bekens en bakjes bij consumptie ter plaatse? Dan moet u zich melden bij de ILT. Op de [website van de ILT](#) vindt u meer informatie en het meldformulier.

Europese richtlijn

De maatregelen zijn onderdeel van een groter geheel. Ze komen voort uit de [Europese richtlijn Single Use Plastics \(SUP\)](#) dat als doel heeft: de impact van wegwerpplastic op het milieu verminderen en meer plastic hergebruiken en recyclen. Sinds juli 2021 mogen plastic wegwerpartikelen zoals rietjes, bestek, borden, wattenstaafjes en ballonstokjes niet meer op de markt worden gebracht. En sinds januari 2023 is de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) ingevoerd. Dit houdt in dat producenten van plastic wegwerpproducten meebetalen aan het opruimen van zwerfafval. Zwerfafval is een breed maatschappelijk probleem. En met de hele keten van producenten, ondernemers en consumenten kunnen we dat probleem aanpakken.

Meer weten?

Op www.minderwegwerpplastic.nl vindt u meer informatie over de regelgeving. Volg de regelhulp om na te gaan welke regels van toepassing zijn op uw situatie en welke opties er zijn om hieraan te voldoen.